Algemene beschouwingen Doe mee! juli 2024

Beste voorzitter. College, raads- en commissieleden, aanwezigen en toehoorders thuis.

Namens Doe mee! mag ik het woord voeren. Ik start met een korte inleiding dan 3 onderwerpen en 6 vragen. We bepreken vandaag de kadernota 2025 Nieuwe stijl, beter vertaald als kadernota op hoofdlijnen. Anders dan we gewend zijn, dit keer minder op detail maar meer over ontwikkelingen op hoofdlijnen.

Wij zijn Molenlanden

Doe mee! hecht eraan te blijven benoemen dat wij geloven in de kracht van de lokale kennis van inwoners, verenigingen, bedrijven en instellingen in onze gemeente. Dat we samen blijven werken aan een gemeente waarin we niet snel accepteren dat iets niet kan, niet mag, niet in onze handen ligt of eenmaal zo is. Wij staan voor een lokale overheid die alle belangen afweegt en keuzes bepaalt op basis van die afweging. Dit alles vanuit de overtuiging dat veel mogelijk is door het bundelen van krachten en door een politiek van aanpakken. De afgelopen periode hebben we gezien dat wij, Molenlanders in staat zijn **samen** beweging aan te brengen in dossiers die op ons pad komen, wij tonen lef door ze op te pakken en schromen niet naar Den Haag te gaan om op te komen voor de belangen van onze inwoners, ondernemers en instellingen.
Wij kunnen het niet genoeg zeggen -TROTS- te zijn op onze mooie dorpen en ene stad en hoe wij als samenleving met elkaar omgaan en de kunst verstaan elkaar te helpen ook als het niet vanzelfsprekend gaat.

Complimenten aan het college en haar medewerkers, ondanks wisselingen en krapte op de arbeidsmarkt gaat alles gewoon door. Niet alles gaat vanzelf dat moge duidelijk zijn maar complexe onderwerpen over Windmolens, Vluchtelingen, VAB beleid en de Toekomstvisie komen zonder kleerscheren verder tot besluitvorming, dat mag best uniek genoemd worden. Doe mee! wil dan ook dank uitspreken voor de manier waarop wij in deze raad met elkaar samenwerken. Onze gezamenlijke inzet, het wederzijds respect en de constructieve dialogen die wij voeren zijn van onschatbare waarde voor onze gemeenschap.

En niet álles gaat goed, communicatie blijkt toch een ondergeschoven kindje te blijven als wij daar nu geen focus op aanbrengen.
Goede communicatie is de sleutel tot het verbeteren van onze dienstverlening, het bevorderen van een open, transparante overheid en het voorkomen van polarisatie. Doe mee! heeft vorig jaar tijdens de alg beschouwingen al een pleidooi gehouden voor betere communicatie maar nog steeds blijven de klachten zich herhalen over de lange wachttijden, teveel doorverwijzingen en steeds wissende zaakwaarnemers. En met een 5,9 op “waarstaatjegemeente.nl” kun je niet anders concluderen dat hier inzet gevraagd wordt ter verbetering. **De gemeente is in dienst van de samenleving en niet andersom.**
1e vraag College , welke acties zijn er inmiddels uitgezet dit te verbeteren?

Financiële uitdaging met een kritische noot

De komende jaren staan wij voor de uitdaging van een sluitende begroting. Het dilemma van enerzijds incidentele overschotten en anderzijds verhoging van kosten en minder bijdrage vanuit het Rijk. De vraag hoe wij onze ambities waar kunnen blijven maken wordt dan ook een uitdaging. Onderwijshuisvesting vraagt een forse duit in de begroting de komende jaren. Maar laten wij ons niet bang maken, Molenlanden is financieel zeer gezond. Met een weerstandsvermogen van 65% roepen wij op alles in perspectief te blijven zien en ons niet verliezen in angst voor de toekomst die zoals het zich aandient minder ruimhartig is. Met een reserve van 38 milj en een rapportcijfer 10 ziet Doe mee! voldoende kansen voor doorontwikkeling voor een Mooier Molenlanden.

In dit kader citeer ik een alinea uit het coalitieprogramma: *Molenlanden kiest als uitgangspunt dat haar begroting gezond en sluitend is, met een gezonde buffer om risico's op te kunnen vangen en lastenverzwaring is in principe niet hoger dan de inflatie, dat vraagt om keuzes en die zoeken wij ook. Een van onze uitgangspunten is dat nieuwe taken vanuit de overheid ook van een passend budget worden voorzien.*

Aangezien we jaar op jaar incidentele meevallers hebben zou het goed zijn deze een plek te geven in de begroting.
<u>Vraag:</u> Wethouder wij denken dat dit mogelijk is, u bent creatief wat denkt u?

Dat de kosten blijven stijgen tegen een verwacht lagere rijksbijdrage onderkennen wij, daar loopt Doe mee! ook zeker niet voor weg. We onderschrijven daarom de uitgangspunten over de begroting en meerjarenraming op pg 4 zoals in Categorie A en B staan vermeld, maar wij kunnen ons niet vinden in Catagorie C > verhoging van OZB. Dat is niet zoals we dit afgesproken hebben dat betreft alleen inflatoir.

Van een betrouwbare overheid verwacht je dat uitvoering van wettelijke taken gecompenseerd worden, denk aan de oplopende kosten voor jeugdzorg, veiligheid en de milieudienst. Als er geen extra geld beschikbaar komt vanuit de overheid zullen we fundamentele keuzes moeten maken, wetende dat dit niet populair is. Jeugdzorg vraagt om "anders kijken", waar kan meer ingezet worden op preventie en wat moet echt geregeld worden via dure geïndiceerde hulp? Kunnen we bij de huisartsen ook praktijkondersteuners Jeugd gaan plaatsen? Is de gemeente overal van of kunnen we samen met scholen, jeugdmaatschappelijk werk en huisartsen tot goedkopere oplossingen komen? Zo maar een aantal suggesties voor Doe mee! kan het niet zo zijn dat we uiteindelijk onze zwembaden en gemeentelijke voorzieningen op moeten geven en er geen geld voor lokale ambities overblijft omdat de overheid tekort schiet.
<u>College</u> Of zijn er nog andere acties die u of samen met de VNG gaat oppakken?

Ook binnen de organisatie vragen wij u kritisch te kijken, u vraag extra personeel maar waarom? Een organisatie in beweging behoeft niet altijd meer personeel maar vraagt juist om "anders kijken"- én "in plaats van"! Bijvoorbeeld inhuur vervangen voor vast- personeel of juist minder vanwege digitalisering? Kortom ik mis het "anders organiseren" in dit stuk, niet alleen vanuit de vraag maar ook door meer digitalisering. *<u>College</u> hoe ziet u dit?*

Dan kom ik bij de voorgestelde bezuinigingen op pg 7:
Hier vinden we elkaar als het om de GRen gaat, dit vraagt een gezamenlijke aanpak met alle deelnemende gemeenten. Wij verwachten hier geen kaasschaaf methode maar meer hervormingen die structureel een oplossing bieden.

Daarnaast is het goed om te kijken of de kosten van de WMO omlaag kunnen. Deze voorzieningen moeten haalbaar en betaalbaar blijven voor degene die het hardst nodig hebben. Niet alleen

vanwege de financiën maar ook omdat er geen zorgmedewerkers te vinden zijn. Goed om dit tegen het licht te houden en te kijken of het mogelijk is of een eigen bijdrage kan worden ingevoerd of een pool voor voorzieningen die mensen maar weinig gebruiken, denk aan schootmobiels of een project starten met ergotherapeuten om mensen te leren wat ze kunnen. Juist meer zelf blijven doen bevorderd vitaliteit en zelfredzaamheid.'

We zijn dan ook erg benieuwd waar u mee gaat komen.

Maar bezuinigen op openbaar groen > geen goed idee, klimaat adaptatie en hittestress zijn daar niet bij gebaat en trekt een wissel op de leefbaarheid.

Naast bezuinigen zien we zeker een kans om meer inkomsten binnen te halen. Toeristenbelasting ligt in Molenlanden onder het gemiddelde, het is nu 1.44, landelijk ligt het op 2.30 euro, daar kunnen wij mooi in meegaan. 55 ct erbij geeft een extra inkomen van ongeveer 80 K, dit is dan het wisselgeld om meer groen aan te kunnen leggen.

Het zal geen nieuws zijn dat wij tegen het afschaffen van OZB subsidie zijn en het voornemen op verhoging BTW. Deze subsidie is in 2020 ingevoerd en stelt verenigingen met eigen onroerend goed in staat tegemoet te komen in de kosten, waardoor sporten voor sommige inwoners minder vanzelfsprekend wordt én minder leden minder inkomsten.

Verder zien wij nog een mogelijkheid tot besparing als het gaat over de vele onderzoeken die de gemeente uit laat voeren door externe bureaus, wij vragen ons af of dit altijd meerwaarde heeft om tot goede besluitvorming te komen. Wat kan de organisatie zelf en is het altijd nodig? Wij hebben voldoende kwaliteit in huis of voelen wij hier te veel verantwoordelijkheid? *Ik hoor graag hoe mijn collega's hierover denken en hoe het college hierin staat.*

En verder….

Wij zijn Molenlanden, blijven ambitieus en bouwen voort op wat wij al doen en gezegd hebben!

Zo hebben wij afspraken gemaakt over doorontwikkeling Kinderdijk en vernieuwing van schoolgebouwen voor de komende 15-20 jaar. Doe mee! zien toekomst in de brede scholen die multifunctioneel ingezet gaan worden. Wel met de opmerking "niet ten koste van alles" maar alle vertrouwen dat we er uitkomen wellicht door meer fasering aan te brengen en creatieve samenwerking met schoolbesturen of andere stakeholders.

ICT, hier kunnen wij kort over zijn, wat nodig is moet. Maar dan wel graag slim en niet dat we met programma's zitten waar niet mee te werken valt.

Tot zover